

Plan mot kränkande behandling Läsåret 2019–2020

Örebro Waldorfskola - Johannaskolan
Björkens Fritidshem
Örebro Waldorfförskolan Viljan

Denna likabehandlingsplan skall finnas tillgänglig i alla verksamheter: i klassrum, i personalrum, på skolexpeditionen, på förskolan och på fritids.

Innehåll

1. Alla barn och elever har rätt att känna sig trygga
Information till barn och elever om trygghetsarbetet	s. 2
2. Vår vision när det gäller trygghet och trivsel	s. 3
3. Waldorfpedagogiken	s. 3
4. Mål 2019–2020	s. 4
5. Främjande trygghetsarbete	s. 6
6. Förebyggande trygghetsarbete	s. 9
7. Åtgärdande trygghetsarbete	s. 10
A. Rutiner för att <u>upptäcka</u> diskriminering eller annan kränkande behandling	
B. Rutiner för att <u>utreda</u> diskriminering eller annan kränkande behandling	
C. Rutiner för att <u>åtgärda</u> diskriminering eller annan kränkande behandling	
8. Ansvarsfördelning	s. 13

Bilaga

Förskolespecifika mål

Till dig som är elev: Alla barn och elever har rätt att känna sig trygga

Alla barn och elever har rätt att känna sig trygga.

Det är förbjudet att skada någon annan person, både med ord och handling.

Om du känner dig otrygg, eller om någon gör dig illa ska du berätta det för någon vuxen. Ibland behöver man berätta att man själv gjort något som skadat någon annan. Om man ser att någon annan är otrygg eller far illa ska man också säga till. Det är väldigt viktigt att man berättar så att det som är jobbigt eller obehagligt kan få ett slut.

Därefter kommer någon att undersöka saken lite närmare, kanske din klasslärare eller någon från Elevhälsan. De kanske vill ställa fler frågor till dig om vad som hänt, och prata med andra elever eller personer som varit med. Om du är osams med någon brukar lärarna vilja träffa dig och den du är osams med så att du kan berätta om vad du upplevt, och sedan lyssna på den andres berättelse. Det brukar vara ett bra sätt att komma till rätta med bråk eller missförstånd.

Ibland behöver någon be om ursäkt för sina ord eller sitt beteende. Ibland behöver någon ta emot en ursäkt från någon som gjort någon annan illa. Att kunna ge och ta emot en ursäkt när något blivit fel är bra saker att öva sig på.

Dina föräldrar kommer också att få veta vad som hänt. Ibland måste man tillsammans samtala mer om vad som hänt för att det ska bli bra igen och bestämma vad man ska göra för att det inte ska hända igen. Ibland måste man fortsätta att föra samtal under en längre tid för att kolla att de som varit med om jobbiga saker verkligen mår bra och att det som hänt inte upprepas.

Alla måste hjälpas åt för att skolan, förskolan och fritids ska vara trivsamma och trygga platser att vara på, och därför är det också viktigt att man alltid berättar om man ser eller hör något som inte känns bra, särskilt om det händer flera gånger.

VÅR VISION NÄR DET GÄLLER TRYGGHET OCH TRIVSEL

Att utifrån sin individuella särart ges utrymme och möjligheter att utveckla alla sina förmågor till att bli en aktiv, kompetent, kreativ och ansvarskännande människa är en central målsättning inom Waldorfpedagogiken. Ur skapande verksamhet och kreativ bearbetning av ämnen kommer självinsikt och självförtroende. Genom att uppleva sig själv som delaktig i olika former av gemenskap växer möjligheterna att omfatta och bära ansvar för sina medmänniskor, miljön och världen.

Vår skola, förskola och vårt fritidshem skall präglas av respekt för människors olikheter och deras olika förutsättningar. Alla barn och vuxna inom verksamheten skall känna sig trygga, och i möjligaste mån uppleva att de fullt ut kan ”vara sig själva”. Vi verkar för ett gemensamt ansvar för både den sociala och den inre/yttra miljön: att medarbetare, föräldrar och elever vårdar skolan, förskolan och fritidshemmet tillsammans.

WALDORFPEDAGOGIKEN

Waldorfpedagogiken har som utgångspunkt människans lagbundna utveckling, baserad på Rudolf Steiners syn på människan som kroppslig, själslig och andlig varelse. Målet med pedagogiken är en fri och socialt medveten människa, som genom sin tid på förskolan och genom sin skolgång fått sådana insikter och kunskaper att hen känner sig beredd att möta livets utmaningar och glädjeämnen på ett kreativt, nyfiskt och omdömesgillt sätt.

En bärande punkt i pedagogiken är det muntligt förmedlade, noga utvalda och åldersanpassade berättelsestoffet. Ur detta stoff kan samtal och tankar om värdegrund och etiska ställningstaganden uppstå, på en nivå som korresponderar med elevernas mognad och medvetenhet. Det skapande och kreativa förhållningssättet till inläring är en annan bärande punkt – genom detta ges eleverna många vägar till personlig utveckling och uttryck, samtidigt som förmågan att lyssna till och ge utrymme till sina klasskamrater övas.

Ytterligare en bärande punkt är mötet mellan barn/elev och pedagog, och de relationer som utvecklas över lång tid. I den relationen prövas gränser och utvecklas förtroende. Alla vuxna på skolan möter eleverna utifrån sig själva som individer och strävar efter att verka som föredömen. I den relationen kan gränser prövas och förtroende utvecklas.

I förskolan, fritidshemmets och skolans vardag uppstår konflikter. Det är alla medarbetares skyldighet att använda dessa till att utveckla barnens och elevernas tolerans och förståelse för varandras olikheter och förutsättningar. Förmågan att samarbeta och lösa konflikter tränas ständigt. En ofta använd metod är den s.k. bildgestaltningen, då eleverna (eller parterna) ostörda och oavbrutna får ge sin bild av det som inträffat, och därefter aktivt lyssna på den andres berättelse. Då man kunnat komma fram till en gemensam förståelse om varför det blev som det blev, har ofta konflikten lösts av sig själv. Man avslutar samtalet med att komma överens om vad man skall göra för att det inte skall behöva hända igen.

Medarbetare och kollegor arbetar regelbundet med utveckling av sig själva, sin sociala kompetens och organisationen. Att löpande arbeta med en värdegrund vilken innefattar begrepp som individens frihet och ansvar, människors lika värde och hanteringen av de gemensamma resurserna, kommer indirekt barnen och eleverna till godo dagligen.

MÅL 2019–2020

Trygghet och likabehandling

- Att utvärdera likabehandlingsarbetet förra läsåret.
- Att upprätta en likabehandlingsplan för läsåret 2020/21 under slutet av vårterminen 2020.
- Att i kollegierna i samråd komma överens om de grundläggande värderingarna i ordningsreglerna, för att sedan presentera dem för eleverna som en ingångspunkt för diskussion och utveckling.
- Att öka tryggheten i alla utrymmen, situationer och lägen, med utgångspunkt i utvärderingar och enkäter och i samråd med eleverna.
- Att löpande utvärdera lekytorna för de yngre klasserna ur tillsynsaspekt.
- Att alltid ha en pedagog i omklädningsrummen för klass 1-5 för att kunna bemöta eventuella attityder, jargong och kränkningar.
- Att vidareutveckla skolans arbete med utredningar, åtgärder och uppföljning av särskilt stöd.
- Att vidareutveckla trygghets- och likabehandlingsarbetet på fritidshemmet Björken med specifika mål för fritidshemmet.
- Att vidareutveckla trygghets- och likabehandlingsarbetet på förskolan Viljan med specifika mål för förskolan.

Information om trygghetsarbetet

- Att likabehandlingsplanen finns tillgänglig i alla verksamheter (skolan, förskolan och fritidshemmet) och klassrum, samt på hemsidan, och att den tas upp till diskussion i forum som på föräldramöten och i Föräldraföreningen.
- Att likabehandlingsplanen diskuteras utförligt tillsammans med eleverna på skolan, anpassat efter ålder och mognad, med särskild tyngdpunkt på rutinerna för vem man kan vända sig till om man känner sig utsatt eller kränkt, eller upplever att någon annan blir det.

Uppsikt/upptäckt av kränkande behandling

- Att förankra medvetenhet hos eleverna om vad de skall göra vid upptäckt eller upplevelse av kränkande behandling, om vem de kan vända sig till och om vilka rutiner som följs.
- Att förbättra rutinerna kring trygghetsenkäter varje läsår, både vad gäller genomförandet av dem, och i utvärderingen/uppföljningen av resultaten.
- Att utveckla arbetet med tillbudsrapportering och uppföljning av densamma.
- Att kontinuerligt avsätta mötestid för att fritids och skola ska hinna samverka kring elever.

Utredning av kränkande behandling

- Att utveckla bildgestaltningssmetoden vid konflikthantering genom ett gemensamt arbete i kollegiet samt och förankra metoden hos eleverna som en möjlighet till egna strategier.
- Att öka samarbetet mellan fritidshemmet och skolan för att kunna ta gemensamma grepp kring elever/situationer där kränkande behandling kan förekomma.
- Att skapa tydligare rutiner för föräldrasamverkan i utredningen av kränkande behandling, både på individ- och klassnivå, i samband med tillbudsrapporter och dokumentation.

Åtgärder då kränkande behandling upptäckts

- Att arbeta mer aktivt med bildgestaltning för att undvika att kränkande situationer upprepar sig – t.ex. genom överenskommelser som sedan följs upp.
- Att skapa tydligare rutiner för föräldrasamverkan vad gäller åtgärderna som sätts in för att motverka kränkande behandling, både på individ- och gruppnivå.

Elevmedverkan

- Att kontinuerligt öka elevernas delaktighet i arbetet med trygghet och likabehandling, elevrådet är en självklar aktör.
- Att ge möjligheter till att i elevgrupperna vara med och utforma stadiobaserade ordningsregler.
- Att genomföra regelbundna enkäter med avseende på trygghet och trivsel, vars resultat utvärderas i samråd med elevrådet och i klasserna.
- Att utveckla elevrådsarbetet.
- Att arbeta med klassöverskridande aktiviteter för att motverka statisk grupptillhörighet och ”vi-mot-dem-känsla”.
- Att diskutera sociala medier i alla klasser ur mobbing- och kränkingsaspekt.

Specifika åtgärder vad gäller de sju diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

- Att utveckla arbetet med sex- och samlevnadsfrågor, i synnerhet vad gäller sexuell läggning och könsidentitet. Klasslärare och biologilärare utvecklar ett fördjupat, likvärdigt upplägg av ämnet under HT 19, t.ex. innehållande studiebesök på ungdomsmottagningen.
- Att öka tillgängligheten av kompensatoriska hjälpmedel för alla elever utifrån likabehandlingsaspekten.
- Att arbeta aktivt med elevernas språkbruk för att uppmärksamma och förhindra användandet av kränkande och nedvärderande uttryck samt ge eleverna redskap för att sätta stopp, t.ex. ”Nej stopp! Min kropp!”
- Att arbeta för nolltolerans vad gäller skojbråk och kränkande jargonger.
- Att förse skolans lokaler och utemiljö med lättförståeliga symboler, pilar och hänvisningar för att underlätta orientering i skolmiljön.
- Att pedagogerna vidareutvecklar sin berättarkonst utifrån ett genusperspektiv.

Utöver detta har Waldorfförskolan Viljan utifrån sin specifika verksamhet och miljö egna förskolespecifika mål, se bilaga.

FRÄMJANDE TRYGGHETSARBETE

- syftar till att förstärka respekten för allas lika värde,
- omfattar alla diskrimineringsgrunderna,
- riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning, samt
- är en naturlig del av det vardagliga arbetet.

Demokrati. Genom skolans självförvaltning, informella kompetens och delade ansvar verkar vi för demokrati och medbestämmanderätt. Upplevelsen av ett gemensamt och delat ansvar av alla medarbetare ger otaliga möjligheter till informella samtal med eleverna, till att verka som föredömen och medmänniskor samt att agera föregripande och långsiktigt.

I elevrådet har eleverna ett forum för sina åsikter och förslag, och i klasserna förs samtal om demokratiprocesser, ansvar, representantskap, majoritetsbeslut m.m. Övningsområden för praktiskt tillämpad demokrati ges hela tiden i samband med ordningsregler, spelregler, värderingsövningar och beslutsprocesser.

Elevråd. Eleverna i klass 7 -9 ges möjlighet att genom omröstning eller rullande schema representera sin klass i elevrådet, och därmed få insyn i och påverka frågor som har med deras skolsituation, t.ex. trygghet- och trivselsfrågor, att göra. I de lägre klasserna fungerar klasstimarna som informella klassråd, vilket blir ett forum för inflytande och samråd som bättre passar de yngre elevernas mognad och möjligheter att överblicka sammanhang.

Enkäter. Trygghets- och trivselenkäter genomförs regelbundet i alla klasser.

Elevhälsa. Skolsköterska Annika Molin och kurator Louise Joensuu finns tillgängliga två respektive fem dagar i veckan, då de avsatt tid för spontana besök från eleverna. På förekommen anledning kan de remittera vidare till BUP eller kontakta socialtjänsten. Skolsköterskan Annika för individuella hälsosamtal med eleverna i vissa klasser, då även sociala frågor tas upp. Kurator Louise tar emot elever för samtal och besöker klasser.

Föräldrar. Genom att aktivt delta i skolans aktiviteter, fester och ta ansvar för den yttre/inre miljön, uppmuntras föräldrar till delaktighet och gemenskap. I föräldrarådet verkar klassrepresentanter för samarbete, diskussion och utbyte mellan föräldrar och skola. Föräldrarådet är också ett forum för insyn och samverkan.

Vi inbjuder till föräldramöten två gånger/termin, då bl.a. det sociala klimatet i klassen diskuteras. Föräldrainsformation om waldorfpedagogik erbjuds alla nya föräldrar, och uppmuntras starkt. Vid föräldramöten kan frågor kring samarbete och konflikthantering tas upp i elevövergripande samtal om trivsel och trygghet.

Gemensamma aktiviteter. Skolan, fritids och förskolan ordnar regelbundet skolövergripande fester, spel och aktiviteter. Detta bidrar till en känsla av gemenskap, socialt ansvar och klassövergripande kontakter. Under våra månadsfester får eleverna öva sig i att både lyssna och träda fram inför varandra.

Integrerad kursplan. Genom hela skoltiden integreras konst och hantverk, sång och teater. Alla elever lär sig att behärska både verktyg och tekniker på lika villkor, de sjunger och berättar tillsammans dagligen, de spelar teater och övas ständigt i att både träda fram och lyssna. Alla elever förväntas med självklarhet utveckla både handens och känslans intelligens. Detta främjar jämställdhet och likabehandling på ett lika genomgripande som effektivt sätt.

Klasskonferens. En gång per termin träffas de lärare som har undervisning med klassen för att diskutera varje enskild elev i klassen. Stor vikt läggs vid den sociala samvaron och gruppdynamiken.

Klasstimme. På klasstimmen varje vecka ges möjligheter att diskutera trygghet och trivsselfrågor. Attityder, språkbruk och incidenter tas på förekommen anledning upp på en mer allmän nivå, och ger upphov till samtal om gott kamratskap och inkludering.

Kollegiet. Kollegierna träffas i sin helhet en gång i veckan, skolans och förskolans kollegium på torsdagar mellan klockan 15:30 och 18:00, fritids kollegium på tisdagar mellan kl. 9:30 och 11.30. Förutom ett löpande studium, en konstnärlig del och arbetet med de administrativa frågorna, avsätts varje vecka tid för elevfrågor och i mån av behov diskussion av diskrimineringsgrunderna. Enskilda elever synliggörs och pedagoger kan ta hjälp och stöd av varandra. Att se/stötta elever i kränkande eller utsatta situationer blir på så sätt hela kollegiets ansvar. Även hela klasser tas upp till diskussion ur olika sociala och pedagogiska aspekter.

Kompetensutveckling. Kollegierna fortbildas tillsammans genom det löpande studiet, nationella Waldorflärlarmöten eller Waldorfförskollärlarmöten, gemensamma studiedagar och dylikt. Då enskilda kollegor vidareutbildat sig kommer det respektive kollegium till godo genom föredrag, diskussioner och övrigt material under kollegietiden.

Matro. Alla elever i klass 1-3 har tio minuters tystnad för att ge varandra tid och utrymme att äta i lugn och ro.

Rastvärdar. I de lägre årskurserna är alla lärare ute på rast tillsammans med eleverna. Ett rastvaktsschema är upprättat för lärarna i de äldre klasserna, och alla lärare förväntas vara bland eleverna på raster och luncher i största möjliga mån.

Rektor. En ”öppen-dörr-policy” hos rektorn ger eleverna möjlighet att dagligen och utan tidsbokning komma med frågor, funderingar eller klagomål.

Självförvaltning. Genom skolans självförvaltning och delade ansvar, blir även icke-pedagogiska medarbetare i större utsträckning delaktiga i elevernas skolsituation.

Socialt arbete i klasserna. I de yngre klasserna så arbetar vi bl.a. med berättelser som knyter an till sociala situationer där grunder i sociala relationer behandlas. Genom olika aktiviteter och övningar som t.ex. rollspel verkar vi för samarbete, tolerans och förståelse. Ett exempel är de skådespel som eleverna gör, vilka uppmuntrar till samarbete, utvecklar och balanserar personligheter och temperament, bryter ner eller bygger upp sociala mönster och synliggör alla individers betydelse för helheten. Att arbeta med teater ger också rika möjligheter till att gå in i roller som är t.ex. gräns- eller könsöverskridande, eller på andra sätt ökar tolerans och förståelse för alla människors olikheter.

Vi motverkar eventuell obalans i de styrkeförhållanden/sociala mönster som finns i en klass/grupp genom att styra upp lagindelningar under idrotten, bänkplaceringar i klassrummet, grupparbeten eller andra sociala/pedagogiska grupperingar.

Utvecklingssamtal och omdömen. Individuella utvecklingssamtal sker med varje elev två gånger per läsår. Då diskuteras bl.a. elevens upplevelse av sina kompisar och sociala situation. Genom elevens IUP kan facklärare ge sina bilder av elevens sociala situation. I elevernas allmänna omdömen speglas också den egna sociala utvecklingen.

Värdegrund. Genom Waldorfpedagogikens varierade och balanserade kursplan får varje elev möjligheter att utveckla många olika färdigheter. Genom att alltid arbeta konstnärligt med både hand och tanke, öppnar sig både utmaningar och möjligheter. Balansen mellan teori/praktik och den bearbetande, konstnärliga aspekten av allt arbete, gör att eleverna utvecklas i självförtroende, självinsikt och självrespekt. Den varierade och balanserade kursplanen ger elever med funktionsnedsättningar stora möjligheter att hitta områden att växa i, vilket främjar respekt och likabehandling.

Waldorfpedagogiken avstår medvetet från att spegla eleverna och deras förmågor på ett alltför ingripande sätt i de lägre åldrarna, vilket gör att eleverna i högre grad kan "vila" i sig själv och sina upplevelser. Detta har till följd att ett väsentligt större utrymme skapas att "vara sig själv" och därmed minskar grupstryck vad gäller t.ex. könrolls förstärkande mode, smink eller attribut.

Varje ämne och undervisningssituation genomsyras av en ideologisk hållning som grundar sig på människans unika värde, och hennes personligt präglade väg till kunskap och utveckling.

FÖREBYGGANDE TRYGGHETSARBETE

- syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och
- omfattar områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer.

Fotbollsplan. Ständig vuxennärvaro eftersträvas på fotbollsplanen för att undvika att incidenter och konflikter uppstår där, samtidigt som klass- och könsövergripande spel aktivt uppmuntras.

Information om olika funktionsnedsättningar i klasserna. I samråd med föräldrar och elever med funktionsvariationer, eftersträvas goda möjligheter till information och diskussion kring aktuella funktionsvariationer och vad de innebär i vardagen. Detta med syfte att öka toleransen och förståelsen för elever med funktionsnedsättningar. Då elever har valt att berätta om sina ”osynliga” funktionsnedsättningar för klassen har det i princip alltid lett till goda samtal och större förståelse.

Kontaktperson. För elever som upplever sig behandlade på ett kränkande sätt, eller som har behov av stöd i någon form, kan det utses en kontaktperson. På så sätt ges möjligheter till utvärderingar av situationer som uppstått, samt speglingar av det egna och andras beteende.

Sociala medier och mobbing. Att både förebyggande och på förekommen anledning diskutera nätetik och kränkande behandling i sociala medier.

Ordningsregler. Få men tydliga och konsekventa ordningsregler, vilka utarbetats gemensamt med eleverna. Det gjordes ett omfattande kollegialt arbete kring ordningsreglerna. De ”basregler” som utarbetades skall i klasserna och elevrådet diskuteras för att utmynna stadieanpassade tillämpningar. Skolan har en mobilfri skoldag. En konsekvenstrappa finns.

Omklädningsrum. Större vuxennärvaro och genomtänkta rutiner då klasser ”möts” i omklädningsrummen före eller efter idrotten eftersträvas, då elever inte sällan känner sig utsatta i denna situation.

Rastvärdar. Ökad vuxennärvaro under de äldre elevernas raster eftersträvas, både i korridorer och utomhus.

Stöd. För vissa elever med t.ex. gränsdragningsproblematik är det avgörande att det finns stöd tillgängligt under dagen. Detta kan innebära allt från 10-minuterskontakter, till att ständigt ha en resurs i sin närvaro som verkar förebyggande och stöttande. Detta ger också klasskamraterna en större trygghet, och motverkar konflikter och missförstånd.

Kompetensutveckling. Kollegor och medarbetare får fortsatt kontinuerlig fortbildning inom områden som utvecklar likabehandlings- och trygghetsarbetet.

ÅTGÄRDANDE TRYGGHETSARBETE

- kräver goda rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling,
- ska påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn eller en elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt, samt
- innebär att verksamheten måste vidta åtgärder som dokumenteras i form av incidentrapporter och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

ÅTGÄRDANDE TRYGGHETSARBETE

A. RUTINER FÖR ATT UPPTÄCKA DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

På följande vis arbetar vi med att upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Det är av stor vikt att vi på ett så tidigt stadium som möjligt kan upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling för att kunna bemöta och sätta stopp för detta. Skolan eftersträvar ett gemensamt ansvar för allas trivsel och trygghet.

Vi strävar efter att ha god uppsikt över alla utrymmen och platser där barn och elever befinner sig. Till hjälp har vi ett rastvaktschema med olika ansvarsområden.

Vi eftersträvar att skapa samtalssituationer där elevernas trivsel och trygghet står i centrum på en kontinuerlig och vardaglig nivå. Detta sker framför allt på förekommen anledning, då konflikter, språkbruk, attityder eller upplevda orättvisor ger upphov till samtal om värdegrund, demokrati och rättvisa. Samtal förs i klassrummen, i mindre grupper eller på individnivå, beroende på samtalets art. Varje skoldag åter pedagogerna tillsammans med eleverna lunch i matsalen.

Vi strävar efter att vara medvetna, uppmärksamma och lyhörda på eleverna under hela skoldagen då all personal har skyldighet att uppmärksamma diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling om sådan förekommer. Då dylika oegentligheter förekommer måste dessa genast anmälas till klasslärare och rektor.

Rektor för kontinuerliga samtal med elevhälsoteamet, både i förebyggande, utredande och åtgärdande syfte.

Genom det gemensamma kollegiearbetet kan pedagogerna lägga fram oro för någon elev, eller rapportera om incidenter eller sociala situationer som behöver bemötas av alla vuxna. Stöd kan ges till både elever och pedagoger som befinner sig i svåra situationer.

Vi är uppmärksamma på hög frånvaro. Klassläraren ringer eller sms:ar till vårdnadshavare om en sjukanmälan inte har inkommit.

Vid minsta misstanke att diskriminering och/eller kränkningar förekommer så tas frågan upp med berörda lärare för att fler vuxna skall kunna vara uppmärksamma på de berörda eleverna. Frågor ställs till eleverna, som uppmuntras till att rapportera vad de ser och upplever till någon vuxen som de har förtroende för.

Eleverna ges information om vem de kan vända sig till om de upplever sig bli utsatta på något sätt. Genom att ha flera personer de kan vända sig till minskas risken att eleverna begränsas i sin möjlighet att rapportera eventuella kränkningar/diskriminering som skett av medarbetare i verksamheten. Denna information ges även till föräldrar och vårdnadshavare.

I löpande utvecklingssamtal och på föräldramöten ges alltid utrymme för att diskutera barnens/elevernas sociala situation och trygghet. Föräldrasamverkan är många gånger avgörande för ett fungerande trygghetsarbete. Kontakten mellan föräldrar och klassansvarig är en nyckel till arbetet med trivsel och trygghet och öppna kommunikationsvägar eftersträvas.

Vi strävar efter att dokumentera även misstankar om diskriminering och/eller andra kränkningar i incidentrapporter.

ÅTGÄRDANDE TRYGGHETSARBETE

B. RUTINER FÖR ATT UTREDA

DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

På följande sätt arbetar vi med att utreda diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Då lärare, förskollärare, fritidspedagoger eller andra medarbetare får kännedom om att någon form av trakasseri eller kränkande behandling har skett eller misstänks ha skett, skall rektor omedelbart informeras. Rektor anmäler det inträffade till huvudmannen. Huvudmannen har sedan skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna kring det inträffade, och i förekommande fall vidta åtgärder som skall förhindra kränkande behandling i framtiden.

Lärare, förskollärare och fritidspedagoger som får vetskap om elever som är osams, ledsna eller upplever sig utanför har att bedöma om det handlar om kränkningar/diskriminering eller inte. Konflikter förekommer på olika sätt i det dagliga livet, och kan vara mycket lärorika situationer för barnen och eleverna om de hanteras korrekt, sakligt och med omsorg. I vissa enklare fall hanterar pedagogerna även situationer då eleverna kränkts, med skillnaden att en incidentrapport lämnas till rektor/huvudman.

Huvudmannen delegerar oftast utredningen till rektorerna. Utredningen skall syfta till att få klarhet i vad som har hänt och ska ligga till grund för vilka åtgärder som skall vidtas. I det gemensamma kollegiearbetet tas enskilda elevfrågor upp, och situationer kan belysas och utredas ur andra pedagogers synvinkel. Vi är en liten skola, och de bilder som läggs fram syftar och bidrar till att ge en helhetsbild av situationen, och att vi tar ett gemensamt ansvar för att alla elever ses och stötts på ett adekvat sätt.

Utredningen tillsammans med eleverna sker framför allt genom metoden bildgestaltning, då de inblandade ostörda och oavbrutna får ge sin bild av det som inträffat. Bildgestaltningen kan vara individuell först för att sedan gå över i gruppform. Det är viktigt att mötas och att alla berörda får ge sin uppfattning. Bildgestaltningen kan och får ta mycket tid av problemlösningstiden. Om man kan komma fram till en gemensam bild av vad som inträffat, har konflikten ofta lösts i processen.

Vid händelser då en medarbetare misstänks ha diskriminerat/kränkt en elev ska det meddelas rektor som utreder ärendet. I fall att rektor är inblandad i misstänkt diskriminering/kränkning meddelas huvudmannen som utreder.

Information till vårdnadshavare ska ske skyndsamt och fortlöpande. Detta skall göras samma dag eller senast dagen efter något inträffat, och det kan göras antingen skriftligt eller muntligt. Samverkan med föräldrarna eftersträvas alltid, genom t.ex. reflekterande samtal, problemlösningsförslag och delaktighet.

Utredningen dokumenteras med hjälp av en tillbudsrapport. Tillbudsrapporten skall inkludera allsidig information om vem som varit inblandad, vad som hänt och när, om och när föräldrar/skolledning har informerats m.m. Beroende på utredningens art och omfattning fattas sedan beslut om vilka åtgärder, kortsiktiga och långsiktiga, som skall vidtas, kopia skickas till vårdnadshavare.

ÅTGÄRDANDE TRYGGHETSARBETE

C. RUTINER FÖR ATT ÅTGÄRDA

DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

När det har blivit fastställt att diskriminering och/eller kränkande behandling har skett så skall detta snabbt åtgärdas för att det inte skall ske igen. Rektor/huvudman i samråd med de berörda parterna beslutar om åtgärder. Målet med åtgärderna är att kränkningarna upphör och att en trygg situation återskapas. Vilka åtgärder som bestäms beror på kränkningens karaktär och omfattning.

Åtgärder kan sättas in både för de elever som blivit utsatta och de elever som utsätter. De utsatta eleverna kan t.ex. få samtalsstöd, planeringen av grupparbeten och/eller lagindelning kan anpassas efter behov osv. De elever som kränkt eller trakasserat kan t.ex. få samtalsstöd genom en kontaktperson, förbud mot att vistas inom vissa områden under en begränsad tid osv. I vissa situationer använder sig skolan av kuratorn, både individuellt och i grupsituationer, och i både förebyggande och åtgärdande syfte.

Skolan eftersträvar ett så brett samarbete som möjligt med föräldrarna i alla fall av kränkande behandling. Föräldrarna informeras om alla förslag till åtgärder, med målsättningen att ett gemensamt och väl förankrat beslut kan fattas om hur enskilda elever skall stöttas. Skolans ansvar för elevernas trygghet väger dock tyngre än enskilda föräldrars åsikter och/eller önskemål.

Rektor/huvudman skall se till att en uppföljning och utvärdering av åtgärderna görs. Alla åtgärder, vissa genom åtgärdsprogram, sätts in i samråd med vårdnadshavarna. Möjligheter att överklaga åtgärder finns, information om detta finns på åtgärdsprogrammen och på hemsidan.

ANSVARSFÖRDELNING

Huvudman

- Huvudmannen ska se till att det inom varje verksamhetsområde bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.
- Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- Huvudmannen skall årligen se till att en Likabehandlingsplan upprättas, utvärderas och revideras i samarbete med rektor, elevhälsoteam, medarbetare och elever.
- Huvudmannen har skyldighet att se till att all misstanke om eller förekomst av diskriminering och/eller kränkande behandling skyndsamt utreds.
- Huvudmannen har skyldighet att i förekommande fall vidta åtgärder som skall förhindra kränkande behandling i framtiden.

Rektor/rektor i förskolan

Det är skolledningens ansvar enligt skollagen:

- att på delegation från huvudmannen arbeta med att främja trygghet och likabehandling,
- att se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt förebygga, förhindra och motverka kränkande behandling,
- att förebygga, förhindra och motverka diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Pedagoger och andra medarbetare

Det är pedagogers och alla medarbetares skyldighet att:

- inte utsätta barn eller elever för kränkande behandling,
- omedelbart anmäla misstanke eller kännedom om förekomst av kränkande behandling till rektor,
- tillämpa skolans likabehandlingsplan,
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin pedagogiska verksamhet, och sträva efter likabehandling,
- vara aktiva i arbetet att upptäcka diskriminering och annan kränkande behandling, rapportera samt dokumentera ev. misstankar eller iakttagelser,
- ansvara för, eller delta i, utredning av ev. kränkande behandling där så föranleds, samt noggrant dokumentera densamma,
- implementera de åtgärder som bestämts då kränkande behandling har utretts.

Elever

Det är alla elevers gemensamma ansvar att:

- inte utsätta varandra för någon form av kränkande behandling,
- påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer i skolan och på fritidshemmet.

Elevers och barns rätt till stöd

Det är den utsatte eleven eller barnet som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad eller kränkande. Elever och barn har rätt att få stöd och hjälp när hen känner sig kränkt. Elevers och barns upplevelser av kränkning får inte avfärdas. Vem eleven eller barnet än kontaktar så har hen rätt att bli tagen på allvar och få stöd. Eventuella åtgärder ska i möjligaste mån ske i samråd med eleven eller barnet.

Även de elever och barn som kränker har rätt att få stöd och hjälp i att bryta sitt beteende.

Alla medarbetare har alltid ett vuxenansvar att skydda barn och elever från att fara illa.